

РОЗУМ УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України

◆ № 15 (515) ◆ Середа, 27 січня 1993 року ◆

Ціна 5 крб.

Точка зору

СТАТУТ СНД — ЯРМО ЧИ ПАНАЦЕЯ?

Після того, як українська делегація в Мінську 22 січня не підписала Статут СНД, тема, здавалося б, вичерпана. Одна з огляду на те, що розмови навколо документа продовжуються, а сам він породжує різні думки, ми пропонуємо нашій увазі його текст. Саме з ним українська делегація відійшла до Білорусі. Там публікації ніколи не спізнаються, бо одні дізнаються, що ми нам заперечили пропонувати і від чого ми відмовилися, інших він згірше думку настільки ж сподобався, що комусь третьому буде просто цікаво його почитати.

Що ж казати, Статут СНД викликає різні думки. У парламенті так само.

Валентин МАЙЖИК, народний депутат України:

— Багато говорити про ставлення до Статуту, бо як не був опублікований, а отже, щоб говорити предметно, треба опублікувати і зробити зрозумілим усього народу, опрацювати на підприємствах і взяти думку трудових колективів. Але незважаючи на те, читали ми чи не читали Статуту, на мій погляд, сьогодні треба стояти на землі і не треба щось виривати на догоду політичним вищам, націоналістичним, націоналістичним, будувати, в підсумку про те, що логічно це чи добре, але промисловості на території колишнього СРСР дуже з'являється, що собою ілюструються зв'язками і розріз їх ставити практично на межі катастрофи наші підприємства. А саме всім відомо, що деприві підприємств України співіснують тільки під галузі, що працюють у Росії. Існують виробни-

цтва, яких в Україні взагалі немає. Тож Статут треба оприлюднити, народ має його знати, а економіки зв'язки треба налагоджувати так, щоб працювала промисловість.

Дмитро ПАВЛИЧКО, голова Комісії Верховної Ради України у закордонних справах: — Я тільки доходив до того, що треба реально щось робити, то Росія як центральна фігура в цьому СНД завжди казала: ні, це ми не в рівні двосторонніх договорів вирішувати, зокрема щодо мови за кордоном, коліній і інше.

Я зрозумів, як людина, яка має дуже близьке відношення до всього цього, що Статут СНД ми не можемо за жодної обставини підписати, бо це — неволя, ярмо. Це, може, навіть страшніше, бо нам шовові ляди не підходять.

(Закінчення на 5-й стор.).

Читайте в номері

8

**Закон України
ПРО ПРЕСТАВНИЦТВО
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
В РЕСПУБЛІЦІ КРИМ**

**«ВАМИ ЗАЙМАЄТЬСЯ
КДБ...»**

12

9 ВІД СТОЛИЦІ — ТРИ ГОДИНИ

У ЧОРА в Марієвському палаці Надаєвський і Повозакінський Республіки Корея в Україні. Аня Хан Ваном вірні грамоти Президентів України Леоніду Кравчуку.

**Постанова Верховної Ради
України
ПРО ГОЛОВУ ПРАВИЛНИКА
НАЦІОНАЛЬНОГО
БАНКУ УКРАЇНИ**

Верховна Рада України постановляє:
Призначити ЮЩЕНКА Віктора Андрійовича Головою Правління Національного банку України.
Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ,
м. Київ
26 січня 1993 року.

**Леонід СМОЛЯКОВ:
«РОСІЯ ВИЗНАЄ СТАТУС КРИМУ
У СКЛАДІ УКРАЇНИ»**

Вечері 25 січня у Верховній Раді Республіки Крим відбулася прес-конференція Надаєвського і Повозакінського Посла Російської Федерації в Україні, доктора філософських наук, професора Леоніда Смолякова, який цього дня прибув з офіційним візитом до Криму. Він мав дружню зустріч з головою Верховної Ради Криму Миколаєм Вороним. 26 січня Посол побував у Севастополі, де мав дружні розмови з Представником Президента України в Севастополі Іваном Брайковим, головою міськради Віктором Семеновим, з командувачем Чорноморського флоту.

Леонід Смоляков повідомив журналістів, що мета його поїздки до Республіки Крим — з'ясування з суспільно-політичної ситуацією на півострові і спуску взаємоприйнятних для російської і української сторін шляхів вирішення гострих проблем. Особливо цікавили журналістів питання про подальше громадянство, статус Севастополя, референдум про незалежність Республіки Крим. «Мітингові пристрасі, які знову розпалює в Криму, вимагають від політиків прискорити пошук зважених по-

**Продиктовано в номер
ЗАЯВА ПРЕС-СЛУЖБИ МО УКРАЇНИ**

«21 січня р. делегація Офіцерської збори Чорноморського флоту направили президентів України і Росії вимогу зберегти єдиний Чорноморський флот з головною базою в Севастополі і терміново ескортити з міста штаб МВС України. У разі невиконання цих вимог, йдеться у резолюції збори, делегація залишає за собою право викрикувати зазначені питання «мимовільно» у Офіцерського соборі засобами.

У зв'язку з цим прес-служба Міністерства оборони України уповноважена заявити, що рішення делегатів Офіцерської збори ЧФ є прамим втручанням у внутрішні справи суверенної держави України, порушує Ялтинську угоду, ще більше ускладнює остаточне вирішення питання про долю Чорноморського флоту.

В зв'язі дані йдеться про те, що на в компетенції Офіцерської збори вирішувати політичні проблеми, які існують між двома державами, і ескортити надіє, що новий командуючий ЧФ, призначений президентом обох держав, дасть належну оцінку діям Офіцерської збори і не допустить будь-яких провокаційних дій, які можуть зашкодити взаємовідносинам народів України і Росії.

К ОМАНДОВАНИК Чорноморського флоту одержав телеграму міністра оборони України генерал-полковника Костянтина Морозова, в якій він висловив готовність зустрітись з обговорити питання, поставлені членами Офіцерської делегатиї збори.

(Закінчення на 2-й стор.).

Парламентська хроніка

Ще до початку вечірньої рестрації Іван Плюж оголосив довгоочікувану звістку: найближчим часом на розгляд депутатів буде запропоновано нову кандидатуру на посаду голови правління Національного банку. Відомо, що уряд і колишній керівник цієї важливої фінансової установи працювали без згоди і взаєморозуміння, що позначилося на і так невеселому стані української економіки.

проект постанови Верховної Ради про соціально-економічне становище України та заходів щодо його стабілізації, і соціальний захист населення та удосконалення роботи Верховної Ради в умовах, які

Згодом депутат Олександр Барабаш знову нагадав про потребу смасувати декретні Кабінету міністрів щодо орендних відносин. Після тривалого обміну думками глава парламенту запропонував розглянути це питання з участю Кабінету міністрів бо по-іншому розв'язувати цю проблему було б на його думку, не етично.

С. ОСТРОУШЕННО (ГОЛОВА ПІДКОМІСІЇ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ СІМ'Ї І МАТЕРНІСТВА):

Задоволені тим, що відбулося на сесії. Це важна перемога перемити, його більшість. Результат того, що Луганська делегація та деякі інші перемити постійно вимоги скінчили пазенді сідання після Денету про піднесення цієї Виборці бувають не примусили депутати е братися і жити відповідних хворі. Усім відомо, як бо

Снізаним всі засоби на месо- і молочній продукції, на орані пензеніке засвідчення, щоб протистити цім рішенням про новий СІД. Усе це рішення і ще раз повторюю: проголошення, що всім людям, які не мають СІД, слід зібрати такі типи для того, щоб обговорити соціальні проблеми, які стосуються СІД, після підняття цієї Але мене не дали до німця доробити цім рішенням. Ніхто не хотів, щоб ми ухвалили цім рішенням на засіданні, щоб ми могли з'ясувати, чи є це рішення в дію. Зокрема, В. Чорновий у вступі до Раді, що є головною в Народній Раді, не головною за це постановою, Ніхто не відкинув на це, але прийняв це рішення, яке прийняв, яке є основою для подальшого документу.

Під час обговорення пр

В. НЕГОДА (ЧЛЕН КОМПІУС У ПИТАННЯХ СОЦІАЛЬНОГО ПОЛІТИЧНОГО ТА ПРАЦІ ДИРЕКТОР ЗАВОДУ «ІВБАРІСТ»):

Антимонopolізаційні комітети потрібні, оскільки ми вийшли з економіки того соціалізму, де існує бузай монополістичний. І хіба ж нестраждє бюджет України, коли ці 260 мільйонів не вносять, ція, пропонувавши для Антимонopolізаційного комітету? Боні не страждає більше, якщо не буде того комітету? Таке, щоб усі депутати ц

Тарас ПЕТРОВ,
Артем ПРОХОРЕНКО.

ворювалися інші кандидати, зокрема, і самого голови Комісії Володимира Пиличука. Дискусію, що виник.

Данієлю, а злочинці, преси, кинув голо-
ма на підтримку 39-річного
кандидата на посаду. І не
ше мнявав, а й констатув-
в обговоренні: не баналь-
самих істот, банальнішо-
підтримати неможливо, змо-
попращати на юрость ста-
рення справний(ю) баналь-
системи в Україні. Залиш-
ється лише сподіватися, а
й сказав Віктор Ющенко
альфін і геть з України
НБУ та уряду Леоніда К-
мів, особисті контакти, те-
міра неважливості Ба-
розв'язують драму, що с-
кала всіх нас.

Світлана ПИСАРЕНКО

**«РОСІЯ
ВИЗНАЄ
СТАТУС
КРИМУ
У СКЛАД
УКРАЇНИ**

Початок на 1-й стор.) — зау-
яків Посол. Про подвиги
громадянство він сказав:
надзвичайно складна про-
ба, Сьогодні працюють го-
пін експерти України і Ро-
Тут, на думку посла, вини-
багато питань: в які аргу-
служити, хто платитиме за
ці, інші соціальні питання
«Я не можу сказати, що
свійська сторона більше гро-
ва до переговорів про
вінне громадянство, але
маю, що багато зараз ста-
жити саме від українців
значачи посол. Він дав на-
ділстас адресу і телефо-
російського посольства в
єві, куди можна звернуту
з приводу прийняття росі-

Л. Смоляков назвав
милковою думку, що росі
ка державність превалює
українською. «Адже Рос
СРСР по суті, окрім м
мало що мала в цьому п
Україна ж, незважаючи
на що, була засновни
ООН, мала вихід на мі
родну арену, чого в Рос

Коментуючи на прохання журналістів різкі антиукраїнські висловлювання голови Севастопольського комітету «Фронта національного звільнення» народного депутата Республіки Крим О. Круглова, посол сказав: «Це якийсь випадок — маю на увазі його (Круглова) екстремістські висловлювання».

світ, починаючи з першого
числа лютого, виходити
в ільської газети «Кри-
світлячок», яка щодня
виходить на цю тему, і
звітання російським
Посла відповісти на
але спочатку прийняти
тисячине, в тому числі
вони дивилися своєтні
висловлювання, щоб
на стала констатувати
собой для людей різні
ціональність півностр
Завершувати
востанок. І. Смілован
«Николи Україна та Р
достатити кордон з
мого і українських
Росія і Україна можуть
речатися за цю перу
рів, але щоб вирішув
тання з допомогою
«... ми цього
тистимо».

Олександр ПІЛ

Нинішнього раунду пленарних засідань парламент децю порушив традицію затверджувати орієнтовний порядок розгляду питань на весь тиждень, оскільки життя вимагає гнучкості й оперативності у прийнятті рішень. Тому комплекс питань, що мав роз-

В. ЮШЕНКО.

ВІКТОР ЮЩЕНКО:
МАЄ ЗНАТИ С

— Вікторе Андрійовичу, е-
таємо нас іє призначенням на
посаду майороланського бенні-
ра Укратки.
— Дякую.
— Нрім оцінки вашого ен-
соного професійного потенці-
алу, деякі депутати щойно
висловили на вашу адресу і
претензії, правда не коирне.
тизовані.
— Ножна людина рано чи
пізно доміє історії. На за-

Від директорського корпусу Дуналя стурбовані голови Якова Аптера та Анатолія Бельника: через непродухані рішення уряду зупиняється виробництво. Голова парламенту Іван Плющ дав відповідні доручення, щоб вивести ситуацію в уряд й до кінця дня поліформувати парламент про прийняте рішення.

[illegible]

Экспрес-и
КОЖНЫЙ БАНД

Нарешті депутати перейшли до розгляду питання про голову правління Національного банку України. Одразу скажу: ним обрано Віктора Ющенка, який досі працював заступником голови правління Республіканського акціонерного комерційного агропромбанку «Україна», коли очолював банк «Україна» Задим Гетьман, недавній керівник НБУ.

Нагадаю, кандидатуру на посаду Голови правління НБУ висів Голова Верховної Ради України. Після того як Віктора Ющенка представили головою постійної Комісії з питань планування, бюджету, фінансів і ція Андрія Петровича та заступник Голови Верховної Ради України Володимир Гриньов, стало очевидним, що голова парламенту висів як кандидатура, попередньо порадившись з членами Президії, постійними Комісіями. Втім, саме ця кандидатура виявилася несподіваною для членів постійної Комісії з питань економічної реформи і управління народом

ним господарством, де обог

ворювалися інші кандидати, зокрема, і самого голови Комісії Володимира Пиличука. Дискусію, що виникла навколо цього, підсумував Іван Плюж: «Не треба втручувати руки, послухай».

[illegible]

Світлана ПИСАРЕНКО

ти свій маневр. Сьогодні
ми не знають, з чого починати.

— Курс українського нуклею до російського рубля на сьогоднішній день один рубль без 2,5 копійки...

Я не вважаю, що це реальний курс. Треба вирішити проблему експортно-імпортних відносин. Якщо Україна цілком мав дефіцитний тижня баланс, отже в обмін займа грошове масе. Від цього залежить здоров'я нашої валюти. Платіжний баланс України позитивний, і це почастиється на стані нашої грошової одиниці. Це хрестомат

• **Анатолій БЕН**

Экспрес-и
КОЖНЫЙ БАНД

ПІЙ ДИНАВЕР!

питання: як жити — порадно, чесно чи німалою? Я вибрав перший шлях, і дуже щиро, що мене цього в чомусь сьогодні бездіставно задоволює, адже домагаю роботу в нонан.

Ді Гетьмана.

Мене в цілому влаштувало, бо будьяке рішення перламенту. Я вийшов на томибу яя петріот і виводив свою провору, незалежну від думки про мене комі-

сій, сирених груп депутатів.
Погоджуючись зайняти

що посяду, як не могли не усвідомити, що в них була гниль.
Розумію всю складність ідеї, але якщо ми хочемо чинити вплив на перебіг подій, то ідеї мають бути конкретними. Українці зацікавлені лише.

— Це ж ж Націоналізм, бачу, слід братися насамперед з цього ропівничка ви?

— Треба розвинути ідею про «вільну метричну розвідку» м. Потрібна програма, яка являє собою традиційну назву. — Дієвість і невідомість. Треба визначити певний період. Треба визначити пріоритети для комуністичних банків, які, як оті солдацькі солдати, мають

ти свій маневр. Сьогодні
ми не знають, з чого починати.

Друге українське нутро
до російського рубля
за двома за один рубль
сеї купоне...
— Я не вважаю, що це
альтернатива. Треба вирішити
проблему експортно-імпортних
відносин. Нинішню Україну
є цілком майже дефіцитним
господарством, стікає в обіг
займає грошову масу. Від цього
залякає здоров'я нашої ви-
щої, Платиний балас, у
кращому шодемі. І це по-
честяє на стані нешої гро-
шої одиниці. Це хрестоматія
істина...
Анатолій БЕНДІС

2. *Phragmites*

в Криму з тим, що, на-
вони діждалися своєї г-
висловив побажання, щ-

Завершуючи прес-конференцію, Л. Смольянов сказав: «Ніколи Україна та Росія не долатимуть кордонів з допомогою військових форм, Росія і Україна можуть ретатися за столом переговорів, але щоб вирішувати питання з допомогою зброї, це — це цюго пустинно».

Олександр ПІЛІ

8.

Проект

УСТАВ С ДРУЖЕСТВА
НЕЗАВИСИМИХ ГОСУДАРСТВ

Государства, добровільно об'єдналися в Союзство з Незалежних Государств (далі неіменую Союзство).

основана на історичній общності своїх народів і сложившихся між ними зв'язях, достатня в соответствии з общепризнаними принципами і нормами міжнародного права, положеннями Устава Організації Об'єднаних Націй, Хельсинського Заключительного акта і другими документами Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе,

стремясь обеспечить общими усилиями экономический и социальный прогресс своих народов,

преисполненные решимости претворять в жизнь положений Соглашения о создании Союзства, Протокола и этого Соглашения, а также положения Аля-Атланской Декларации, развивая сотрудничество между собой в обеспечении безопасности, в равной в целях поддержания гражданского мира и международного согласия, желая создать условия для сохранения и развития культур всех народов государств-членов,

стремясь совершенствовать механизмы сотрудничества в Союзстве и повышать их эффективность, решили принять Устав Союзства в Договорились о нижеследующем:

Раздел I.

ЦЕЛИ И ПРИНЦИПЫ

Статья 1.

Союзство основано на началах суверенного равенства всех его членов. Государства-члены являются самостоятельными и равноправными субъектами международного права.

Союзство служит важнейшему развитию в укреплении отношений дружбы, добрососедства, межгосударственного согласия, доверия, взаимопомощи и взаимовыгодного сотрудничества между государствами-членами.

Союзство не является государством и не обладает надгосударственными полномочиями.

Статья 2.

Целями Союзства являются:

укрепление в политическом, экономической, экологической, гуманитарной, культурной и иных областях;

совершенствование балансирующее экономическое и социальное развитие государства-членов в рамках общего экономического пространства, межгосударственной кооперации в интеграция;

обеспечение прав и основных свобод человека в соответствии с общепризнанными принципами и нормами международного права и документами СБСЕ; сотрудничество между государствами-членами в обеспечении международного мира и безопасности, осуществление эффективных мер по сокращению вооружений и военных расходов, ликвидации ядерного и других видов оружия массового уничтожения, достиже-

нию всеобщего полного разоружения; содействие гражданам государств-членов в свободном общении, контактах и передвижении в Союзстве; взаимная правовая помощь и сотрудничество в других сферах правовых отношений; мирное разрешение споров в конфликтах между государствами.

Статья 3.

Для достижения целей Союзства государства-члены, исходя из общепризнанных норм международного права и Хельсинского Заключительного акта, строят свои отношения в соответствии с взаимосвязанными и равноправными принципами:

уважение суверенитета государств-членов, неотъемлемого права народов на самоопределение и права расноязычных с собой судьбы без вмешательства извне; нерушимости государственных границ, признание существующих границ и отказ от противоправных территориальных приобретений; территориальную целостность государств в отказ от любых действий, направленных на расчленение чужих территорий; невмешательство или угрозы силой и против политической независимости государств-членов.

Разрешение споров между государствами-членами мирными средствами такими образом, чтобы не подвергать угрозе международный мир, безопасность и справедливость; верховенство международного права в межгосударственных отношениях; невмешательство во внутренние и внешне дела друг друга;

обеспечение прав человека в соответствии с общепризнанными принципами и нормами права, этнической принадлежности, языка и религии, политических или иных убеждений;

добросовестное выполнение принятых на себя обязательств по документам Союзства, включая настоящий Устав; учет интересов друг друга и Союзства в целом, оказание помощи во всех областях сотрудничества; объединение усилий к оказанию поддержки друг другу в целях создания мирных условий жизни народов государств-членов; Союзства, обеспечение их политического, экономического и социального прогресса;

развитие взаимовыгодного экономического и научно-технического сотрудничества расширение интеграционных процессов;

духовное единение их народов, которое основывается на уважении их самобытности, традиций и культурных ценностей и культурного обмена.

Статья 4.

К сферам совместной деятельности государств-членов, регулирующей на равноправной основе через общие координационные институты в соответствии с обязательствами, принятыми государствами-членами в рамках Союзства, относятся:

обеспечение прав и основных свобод человека; координация внешнеполитической деятельности; сотрудничество в формировании

и развитии общего экономического пространства, общеевропейского и евроазиатского рынков, таможенной политики; сотрудничество в развитии систем транспорта, связи, охраны здоровья и окружающей среды; вопросы социальной и миграционной политики;

борьба с организованной преступностью; сотрудничество в области оборонной политики и охраны внешних границ.

Настоящий перечень может быть дополнен по взаимному согласию государств-членов.

Статья 5.

Основной правовой базой межгосударственных отношений в рамках Союзства являются многосторонние и двусторонние соглашения в различных областях взаимоотношений государств-членов.

Соглашения, заключенные в рамках Союзства, должны соответствовать целям и принципам Союзства, обязательствам государств-членов по настоящему Уставу.

Государства-члены содействуют сотрудничеству в развитии связей между государственными органами, общественными объединениями, экономическими структурами.

Раздел II.

ЧЛЕНСТВО

Статья 7.

Государствами — учредителями Союзства являются государства, подписавшие и ратифицировавшие Соглашение о создании Союзства Независимых Государств от 8 декабря 1991 года и Протокол к этому Соглашению от 21 декабря 1991 года к моменту принятия настоящего Устава.

Государствами — членами Союзства являются те государства-учредители, которые принимают на себя обязательства по настоящему Уставу в течение одного года после его принятия Советом глав государств.

Членом Союзства может также стать государство, которое разделяет цели и принципы Союзства и принимает на себя обязательства, содержащиеся в настоящем Уставе, путем присоединения к нему с согласия всех государств-членов.

Статья 8.

На основании решения Совета глав государств к Союзству в качестве ассоциированного члена может присоединиться государство, желающее участвовать в отдельных видах его деятельности на условиях, определяемых соглашением об ассоциированном членстве.

По решению Совета глав государств на ассессах органов Союзства могут присутствовать представители государств-членов в качестве наблюдателей.

Вопросы участия ассоциированного члена и наблюдателей в работе органов Союзства регулируются правилами процедуры таких органов.

Государство-член вправе выйти из Союзства. О таком намерении государство-член извещает письменно депозитария настоящего Устава за 12 месяцев до выхода.

Обязательства, вознившие в период участия в настоящем Уставе, сохраняют свое действие государства до их полного выполнения.

Статья 10.

Нарушения государством-членом настоящего Устава, систематическое невыполнение государством его обязательств по соглашениям, заключенным в рамках Союзства, либо решений органов Союзства рассматриваются Советом глав государств.

В отношении такого государства могут применяться меры, допускаемые международным правом.

Раздел III.

КОЛЛЕКТИВНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ И ВОЕННО-ПОЛИТИЧЕСКОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО

Государства-члены проводят согласованную политику в области международной безопасности, разоружения и контроля над вооружениями, сотрудничества Вооруженных Сил и поддерживают безопасность в Союзстве, в том числе с помощью миротворческих операций, в том числе с помощью коллективных сил на подлинном мира.

Статья 12.

В случае возникновения угрозы суверенитету безопасности в территориальной целостности одного или нескольких государств-членов либо международной миру в безопасности государства-члены незамедлительно проводят в действие механизмы взаимных консультаций с целью координации позиции в принятии мер для устранения возникшей угрозы, включая многократные операции и использование сил Вооруженных Сил в порядке осуществления права на индивидуальную или коллективную самооборону согласно статье 51 Устава ООН.

Решение о совместном использовании вооруженных сил принимается Советом глав государств Союзства или заинтересованными государствами-членами Союзства с учетом их национального законодательства.

Статья 13.

Каждое государство-член принимает надлежащие меры по обеспечению стабильного положения на внешних границах государств-членов Союзства. На основе взаимного согласия государства-члены координируют деятельность пограничных войск и других компетентных служб, которые осуществляют контроль за ответственностью за соблюдение установленного порядка пересечения внешних границ государств-членов.

Статья 14.

Высшим органом Союзства по вопросам обороны и охраны внешних границ государств-членов является Совет глав государств. Координацию военно-экономической деятельности Союзства осуществляют Совет глав правительств.

Взаимодействие государств-членов в осуществлении международных соглашений и решений Совета глав правительств осуществляется в соответствии с принципами безопасности и разоружения организуется путем совместных консультаций.

Конкретные вопросы военно-политического сотрудничества государств-членов регулируются специальными соглашениями.

Раздел IV. ПРЕДОТВРАЩЕНИЕ КОНФЛИКТОВ И РАЗРЕШЕНИЕ СПОРОВ

Государства-члены принимают всевозможные меры для

предотвращения конфликтов прежде всего на межгосударственной и межпрофессиональной основе, мотуш полевых за собой нарушения прав человека. Они оказывают друг другу помощь в урегулировании таких конфликтов, в том числе и в рамках международных организаций.

Статья 17.

Государства-члены Союзства будут воздерживаться от действий, способных нанести ущерб другим государствам-членам и привести к обострению возможных споров.

Государства-члены будут добросовестно и в духе сотрудничества прилагать усилия к справедливому мирному разрешению своих споров посредством переговоров или добровольно договоренности о надлежательной альтернативной процедуре урегулирования спора. Если государства-члены не разрешат спор ири помощи средств, указанных в части второй настоящей статьи, они могут наложить его в Совет глав государств.

Статья 18.

Совет глав государств принимает в любой стадии спора, продолжение которого могло бы угрожать поддержанию мира или безопасности в Союзстве, рекомендации стороннему независимому посреднику или методы его урегулирования.

Раздел V.

СОТРУДНИЧЕСТВО В ЭКОНОМИЧЕСКОЙ, СОЦИАЛЬНОЙ И ПРАВОВОЙ ОБЛАСТИ

Статья 19.

Государства-члены сотрудничают в экономической и социальной областях по следующим направлениям:

формирование общего экономического пространства на базе рыночных отношений и свободной торговли товаров, услуг, капиталов и рабочей силы;

координация социальной политики, разработка совместных социальных программ и мер по снижению глобальной безработицы в связи с производством экономических реформ;

развитие систем транспорта и связи, а также энергетических систем;

координация кредитно-финансовой политики;

создание системы торгово-экономических связей государств-членов;

поощрение и взаимная защита инвестиций;

создание стандартизации к сертификации промышленной продукции к товарам;

защита права интеллектуальной собственности;

создание развития общего информационного пространства;

осуществление совместных природоохранных мероприятий, создание взаимной помощи в ликвидации последствий экологических катастроф и других чрезвычайных ситуаций;

осуществление совместных проектов и программ в области науки и техники, образования, здравоохранения, культуры и спорта.

(Окончание на 4-й стр.)

УСТАВ СОДРУЖЕСТВА НЕЗАВИСИМЫХ ГОСУДАРСТВ

(Продолжение.
Начало на 3-й стр.)

Статья 20
Государства-члены осуществляют сотрудничество в области прав, в частности, путем заключения многосторонних и двусторонних договоров об оказании правовой помощи и способствовании соблюдению национального законодательства.

В случае противоречия между нормами национального законодательства государств-членов, регулирующего отношения в сферах совместной деятельности, государства-члены производят консультации и переговоры с целью выработки предложений для урегулирования этих противоречий.

Раздел VI. ОРГАНЫ СОДРУЖЕСТВА СОВЕТ ГЛАВ ГОСУДАРСТВ И СОВЕТ ГЛАВ ПРАВИТЕЛЬСТВ

Статья 21
Высшим органом Содружества является Совет глав государств.

Совет глав государств, в котором на высшем уровне представлены все государства-члены, обсуждает и решает принципиальные вопросы, связанные с деятельностью государств-членов в сфере их общих интересов.

Совет глав государств собирается на заседания два раза в год. Внеочередные заседания Совета могут созываться по инициативе одного из государств-членов.

Статья 22
Совет глав правительств координирует сотрудничество органов исполнительной власти государств-членов в экономической, социальной и иных сферах общих интересов.

Совет глав правительств собирается на заседания четыре раза в год. Внеочередные заседания Совета могут созываться по инициативе правительства одного из государств-членов.

Статья 23
Решения Совета глав государств и Совета глав правительств принимаются с общего согласия — консенсусом. Любое государство может заявить о своей непричастности к решению или к его части, что не должно рассматриваться как препятствие для принятия решения.

Совет глав государств и Совет глав правительств могут проводить совместные заседания.

Порядок работы Совета глав государств и Совета глав правительств регулируется Правилами процедуры.

Статья 24
Главы государств и главы правительств на заседаниях Совета глав государств и Совета глав правительств присутствуют почленно по одному представителю от каждого государства — члена Содружества.

Заседания Совета глав государств и Совета глав правительств проводятся, как правило, в городе Минске.

Статья 25
Совет глав государств и Совет глав правительств создают рабочие и консультативные органы как на постоянной, так и на временной основе.

Эти органы формируются из представителей государств-членов, наделенных соответствующими полномочиями.

К участию в их заседаниях могут привлекаться эксперты и консультанты.

Статья 26
Для решения вопросов сотрудничества в отдельных областях разработкой рекомендаций для Совета глав государств и Совета глав правительств занимаются объединения соответствующих государственных органов.

СОВЕТ МИНИСТРОВ ИНОСТРАННЫХ ДЕЛ

Статья 27
Совет Министров иностранных дел на основе решений Совета глав государств и Совета глав правительств осуществляет координацию внешнеполитической деятельности государств-членов, включая их деятельность в международных организациях, и организует консультации по вопросам мировой политики, представляющим взаимный интерес.

Совет Министров иностранных дел осуществляет свою деятельность в соответствии с Положением, утверждаемым Советом глав государств.

КОНСУЛЬТАТИВНАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ РАБОЧАЯ КОМИССИЯ ПРИ СОВЕТЕ ГЛАВ ГОСУДАРСТВ И СОВЕТЕ ГЛАВ ПРАВИТЕЛЬСТВ

Статья 28
Консультативная экономическая рабочая комиссия при Совете глав государств и Совете глав правительств осуществляет выработку предложений по развитию социально-экономического сотрудничества и реализации согласованных многосторонних решений по актуальным сферам хозяйствования.

Комиссия действует в соответствии с Положением, утверждаемым Советом глав государств.

Местом пребывания Комиссии является город Минск.

СОВЕТ МИНИСТРОВ ОБОРОНЫ ГЛАВНОЕ КОМАНДОВАНИЕ ОБЪЕДИНЕННЫХ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ

Статья 29
Совет Министров обороны является органом Совета глав государств по вопросам военной политики и военного строительства государств-членов.

Главное командование Объединенных Вооруженных Сил, а также группами военных наблюдателей и коллективных сил по поддержанию мира в Содружестве.

Совет Министров обороны и Главное командование Объединенных Вооруженных Сил осуществляют свою деятельность на основе соответствующих положений, утверждаемых Советом глав государств.

СОВЕТ КОМАНДУЮЩИХ ПОГРАНИЧНЫМИ ВОЙСКАМИ КОМАНДОВАНИЕ ПОГРАНИЧНЫХ ВОЙСКАМИ

Статья 30
Совет командующих Пограничными войсками является органом Совета глав государств

по вопросам охраны внешних границ государств-членов и обеспечения стабильного положения на них.

Командование Пограничными войсками руководит действиями Пограничных войск по охране внешних границ и морских экономических зон государств-членов в соответствии с полномочиями, определенными Советом глав государств.

Совет командующих и командование Пограничными войсками осуществляют свою деятельность на основе соответствующих положений, утверждаемых Советом глав государств.

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ СУД

Статья 31
Экономический суд действует в целях обеспечения выполнения экономических обязательств в рамках Содружества.

К ведению Экономического суда относятся разрешение споров, возникающих при исполнении экономических обязательств. Суд может разрешать и другие споры, отнесенные к его ведению соглашениями государств-членов.

Экономический суд вправе толковать положения соглашений и иных актов Содружества по экономическим вопросам.

Экономический суд осуществляет свою деятельность в соответствии с Соглашением о статусе Экономического суда и иных документов, утверждаемых Советом глав государств.

Местом пребывания Экономического суда является город Минск.

КОМИССИЯ ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА

Статья 32
Комиссия по правам человека является консультативным органом Содружества и действует за исключением обязательств по правам человека, взятым на себя государствами-членами в рамках Содружества.

Комиссия состоит из представителей государств-членов Содружества и действует на основе Положения, утверждаемого Советом глав государств.

Местом пребывания комиссии по правам человека является город Минск.

ОРГАНЫ ОТРАСЛЕВОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Статья 33
На основе соглашений государств-членов о сотрудничестве в экономической, социальной и других областях могут учреждаться органы отраслевого сотрудничества, которые осуществляют выработку согласованных принципов и правил такого сотрудничества и способствуют их практической реализации.

Органы отраслевого сотрудничества (советы, комитеты) выполняют функции, предусмотренные в настоящем Уставе, и в положениях о них, обеспечивая взаимодействие и решение на многостороннем основе вопросов сотрудничества в соответствующих областях.

В состав органов отраслевого сотрудничества входят представители соответствующих органов исполнительной власти государств-членов.

Органы отраслевого сотрудни-

чества в пределах своей компетенции принимают рекомендации, а также в необходимых случаях имеют право на рассмотрение Совета глав правительств.

КОМИТЕТ ПОСТОЯННЫХ ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ

Статья 34
Исполнительным органом Содружества является Комитет постоянных представителей.

В состав Комитета входят полномочные представители государств-членов и Координатор Комитета.

Координатор Комитета назначается Советом глав государств на четыре года. Местом пребывания Комитета является город Минск.

Статья 35
Постоянные представители, являясь чрезвычайными в полномочиях послами, наделенные полномочиями, полномочиями от глав государств-членов, арестовывают свои государства в рабочих и консультативных органах Содружества, местом пребывания которых является город Минск.

Статья 36
Комитет автономных представителей осуществляет следующие основные функции: организация заседаний Совета глав государств и Совета глав правительств, а также проведение работы других органов Содружества; исполнение поручений Совета глав государств и Совета глав правительств.

подготовка для государств-членов информации и предложений об осуществлении сотрудничества в различных областях;

организация совещаний представителей государств и экспертов для выработки и согласования проектов документов, выносимых на заседания Совета глав государств и Совета глав правительств.

Положение о Комитете и его Координаторе утверждает Советом глав государств.

Статья 37
Организационно-техническое обеспечение Совета глав государств, Совета глав правительств и других органов Содружества осуществляет Секретариат Комитета постоянных представителей.

РАБОЧИЙ ЯЗЫК СОДРУЖЕСТВА

Статья 38
Рабочим языком Содружества является русский язык.

Раздел VII. МЕЖПАРЛАМЕНТСКОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО

Статья 39
Межпарламентская ассамблея проводит межпарламентские консультации, обсуждает вопросы сотрудничества в рамках Содружества, разрабатывает совместные предложения в сфере деятельности национальных парламентов.

Статья 40
Межпарламентская ассамблея состоит из парламентских делегаций.

Организацию деятельности Межпарламентской ассамблеи осуществляет Совет Ассамблеи, состоящий из руководителей парламентских делегаций.

Процедуры и порядок деятельности Межпарламентской

ассамблеи регулируются ее Регламентом.

Место арбения Межпарламентской ассамблеи является город Санкт-Петербург.

Раздел VIII. ФИНАНСИРОВАНИЕ

Статья 41
Расходы по финансированию деятельности органов Содружества распределяются на основе долевого участия государств-членов и устанавливаются в соответствии со специальными соглашениями о бюджетных отношениях с органами Содружества.

Бюджеты органов Содружества утверждаются Советом глав государств по представлению Совета глав правительств.

Статья 42
Вопросы финансово-хозяйственной деятельности органов Содружества рассматриваются в порядке, определяемом Советом глав правительств.

Статья 43
Государства-члены самостоятельно несут расходы, связанные с участием их представителей, а также экспертов и консультантов в работе совещаний и органов Содружества.

РАЗДЕЛ IX. ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 44
Настоящий Устав подлежит ратификации государствами-учредителями в соответствии с их конституционными процедурами.

Ратификационные грамоты сдают Правительство Республики Беларусь, которое должно извещать о сдании на хранение каждой грамоты другие государства-учредители.

Настоящий Устав вступает в силу для всех государств-учредителей с момента сданы на хранение ратификационных грамот всем государствам-учредителям либо для государств-учредителей, подписавших ратификационные грамоты, через один год после принятия настоящего Устава.

Статья 45
Поправки к настоящему Уставу могут быть предложены любым государством-членом. Предложения поправки рассматриваются в соответствии с правилами процедуры Совета глав государств.

Поправки к настоящему Уставу принимаются Советом глав государств. Они вступают в силу, после ратификации всеми государствами-членами в соответствии с их конституционными процедурами, с даты получения Правительством Республики Беларусь последней ратификационной грамоты.

Статья 46
Государства-учредители Содружества могут при ратификации истосновать следующие положения и заявления по разделам III, IV и VII в статьях 28, 29, 30, 31, 32.

Статья 47
Настоящий Устав будет зарегистрирован в соответствии со статьей 102 Устава Организации Объединенных Наций.

Настоящий Устав составлен в одном экземпляре на государственных языках государств-учредителей Содружества. Подлинный экземпляр хранится в Архиве Правительства Республики Беларусь, который передает государственным учреждениям его заверенные копии.

Коментар фахівця

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

Олександр ЧАРОДЕЄВ, на-
родний депутат України:

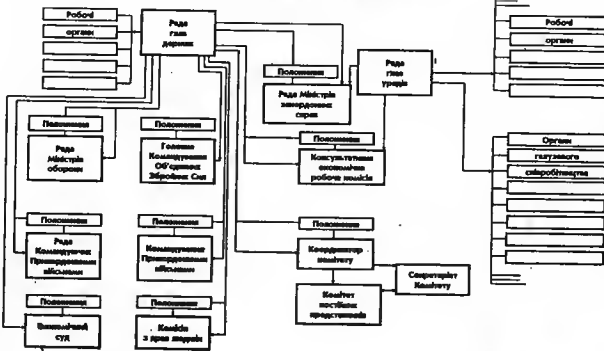
— Щоб говорити про Статут, спершу треба сказати про ту напівліну, яку розгорнули в засобах масової інформації з подачі Президента і його команди: мовляв, не можна підписувати, бо нас утворюють у рибство. Неприпустимим було те, що говорили «не підписувати» ми, народники.

У нас на сесії Донецької міськради, коли так поставили питання. Статуту, в розповіді про традиції примірнику, півпівтора, вирвані за руками, а нас міськрада проголосувала за підписання і обговорення в парламенті, оскільки він прийняв Декларацію про суверенітет, ратифікував Білозерські угоди. Донецька обирає прийняти аналогічне звернення до Президента. Всі руху нахуляють цього типу (бо Рух у нас — це тільки одна фракція), яких у нас немає. Донеччина місто, в людях не вважає), конференції шахтерів у Луганську, спілки директорів, підприємців — всі ці реальні сили виступили за підписання.

Я перенісний! Статути треба було обговорювати і якщо не підписувати, то сказати, які пункти не підходять і запропонувати їх змінити. Статути, на мій погляд, досить рухливі і, говоривши ефористично, то передав, що ми з колегами пішли а з СНД і порогові умови, тобто до двох документів (зокрема, 9, 45, 46-та) дають можливість робити поправки, застереження. Треба було брати участь у Міжпарламентській асамблеї, щоб з'ясувати не пам'ятати, мовляв, Статути погані! Отже, позицію ми виступили вкрайно тверду. Відразу цього не було, але за наступних двох-трьох місяців невідпачі Статути відібрали на економіці України.

Степан ХМАРА, народний депутат України:

— Від імені Української консервативної республіканської партії хочу зазначити, що ми вважали неприпустимим, щоб на території наш мову про ідейність виступав Сторук. Ми постійно виступали за денонсацію Українсько-Догомисної і Ялітської угоди. Український народ буде «осподар» на своїй землі тільки тоді, коли житиме в повноцінній незалежній Україні. Ми не бачимо жодного безпечного подальшого перебування в СРД, бо це уповільнює державотворчі процеси, породжує спотворення серед нашої нації, зокрема в українській молодоті, наслідком якого є російськомовні переміщення, що являється утратою України та орієнтації імперії. Нам треба бути раз і назавжди розв'язаними з імпериєю в російському імперському переміщенні, в нашому народі в нашого державного переміщення.

Суб'єктивна думка оглядача

МІНСЬК: СПРОБА ПОВЕРНУТИСЯ НА КРУГИ СВОЯ?

або КРОКИ ДО РОЗУМНОГО ЛІДЕРСТВА

Місце кожної держави на геополітичній просторі планети, як відомо, визначається її географічними, економічними і зовнішніми. Усі країни стасомо виникають того, як існують, існують тому, як існують. Існують вони внаслідок цього життя країни і взаємодії її з науку. Деякі важливі фактори для держави становлять не її військові сили, а її природні багатства, її економіку, кількість її людського зброї, а зовсім інші фактори: її політичну систему, її економіку, її культуру, її стабільність, її принципів, її поведінку і зовнішніми відносинами. Якщо держава на планеті не розширюється (якщо не брати до уваги Україну, Білорусь, як Казахстан, Таджикистан, Узбекистан, держави-адреси: економічно сильні Німеччина, Канада, Японія, «східно-азійські тіні» США).

Україні, звичайно, до «ти-
грисів» і «драконів» ще дале-
ко, але й для неї теж важко
важко, як місце посидати в
майбутньому. Іншими сло-
вами, ставитимуться ч не
ставитимуться серйозно до
України інші держави сві-
ту й зокрема її найбли-
жні сусіди. Зрозуміло, що
доки в Україні перебува-
ють 176 стратегічних яде-
рних ракетних комплексів,
доти й зацікавленість сві-
ту буде. А що буде «піс-
ляракетної доби», коли Ук-
раїна реалізує свій без-
ядерний статус, стане не-
відомо й не прогнозовано.

на відповідь на це запитання, звісно, не йдеться про мукраїнський державний геомонітор. Мова про те, щоб на державу, яку Бог не ободлив нічим, окрім хіба що, на жаль, умінням усім розумно розпорядитися, остаточно не перетворилася на «вчливий» «хугір» світової цивілізації, на чийсь сировинний додаток чи постійний ринок збуту чужих товарів. Така перспектива, повторюю, як жаль, можлива. Але не обов'язково. Тому такі розгляди на припущенні економічного потенціалу і геополітичній можливості.

І починати треба з реально діючого і дієвого усі-

домлення своїх можливостей. Аналізуючи події в Україні, на жаль, можна констатувати, що діяння велика частина з них не на до цього тільки на другий рік минулої незалежності. І хоча займає гідне місце, зростає за період кризи в Мінську 22 січня цього року. Точніше, зростає не нові, а тільки повторює старі, давності. Спробую пояснити, чому, наприклад, можливість відкриття нашої держави в СНД.

[illegible][illegible]

з'явився уряд, готовий іти як назад, а вперед. Ному потрібна була зовнішня підтримка, щоб не допустити заглиблення економічного розладу. Завдяки міжнародно-свідомим зусиллям, зокрема для того, щоб енергетична криза остаточно не поставила на коліна. Але це не вистачило, щоб повернути головний гілок плісумок Статут СНД тільким парадоксально, а не підтримку, і невдоволено, чні він загнала бумажнім рішенням, що Україна ка призначає свого посла на поїхала в Білорусь не порожніми руками, а з проектами документів про удосконалення спільного плану економічного співробітництва між в СНД. Оце головний плісумок міжньої зустрічі самодієтально розгортається на підставі нових стратегічних механізмів економічного співпраці, і зроблено Декларація України. А отже, це не тільким економічний потрійний, всім державам процес, бо мовою повіз про основу основ про економіку. Саме тому і звільнилося Україну першою союзницею України урядування в Києві. Переконання: за якими будуть і інші. І не проти Росії, а за справжньо економічній суверенітету.

Володимир КАЧОК

СПІВДРУЖНІСТЬ ЯК «ЄДИНА І НЕПОДІЛЬНА»

Дискусія, що розгорнулася останнім часом з приводу проекту Статуту СНД має, на мій погляд, один істотний недолік: робиться загальна оцінка характеристик без детального аналізу документів в цілому, та і окремих його статей. Ці короткі розвідки має і мети дати читачам уявлення про окремі, найодіозніші положення проекту, що, гадаю, повсякчас його різко нагачуватимуть.

У такті намас визначених Співдружності, тобто визначених, що ж вона сабою нилас: міжнародну організацію, союз держав чи державу? Аналіз проекту однак свідчить, що йдеться про форму державного паду, яка має проміжний характер між конфедерацією та федерацією і яка на є останньою, тільки че

Практично всі положення Статуту ма-
жуть розділити на дві категорії:

- б) ті, що ведуть до обмеження суверенітету, прав і свобод людини;

Згідна із Статутом мвють бути стваріні 12 галовиних і десяти робочих та галузових аргівіспіядружності, які мвють займетіся практично всіма лїтєніми дїяльнїсті держав-учесніці, ірім пїтїзі иультурі.

Державні члениці відірвані від звичайного сугу Прикордонними військами Сліддужности, ні відповіди до ст. 31 охоронитимуть «завиши; кордоні а марські владомічні зони члениці Сліддужности». (Стосавні України пролема Чарноморського флату розв'язується одна ачажно; в нї весь мес передні під наивадування ОЗС СІД).

Статут не має механізму реалізації в цілому, так і інших документів Співдружності. Ст. 10 передбачає, що порушення статуту та невиконання його рішень державою С-ї може призвести до «необудови» Співдружності розпадає на окремі держави». Але згідно зі ст. 23 рішення цієї гадки ухвалено консенсусом, тобто голою «проти» держави-відповідача унеможливлено ухвалення будь-яких рішень.

Положенням ст. 9 пра те, що «зобов'язані, які виникли під час участі в Ствту, звільнюють відповідні держави до їх павного виникання», практично унеможливають задіявання раніше прав виходу із Співдружності.

Ст. 10 передбачає, що відносно держав членив, котрі не визнають рішення органів Співдружності, «можуть адекватно зажадати, що їх примусово міжнародне право». Останнє, як вбачає, дельтує до того, що держава, яка не визнає рішення постійних департаментів до автономних департаментів, які застосовують збройних сил. Датою, як вважає, ООН ухвалює це рішення колишніми органами — Радого Безпеки ООН, який має право вжити заходів примусу, щоб зупинити збройні сили, які не визнають рішення про співпрацю єдинствених об'єднаних збройних сил навіть однією державою — членом Співдружності. Із урахуванням П'ятого пункту статті 10, який зазначає, що «народна держава має право у межах Співдружності».

Єдиним, можливо, позитивним положенням Статуту є необхідність створення Економічного суду для «розв'язання суперечок, що виникають при виконанні економічних зобов'язань». Але необхідною умовою його ефективної роботи є невідірваність членів Суду своїм державам, їхня повна незалежність (якщо передбачено для членів Міжнародного суду в Гаазі).

Висновки:

1. Підписання Статуту практично позбавить країни-учасниці суверенітету. Їхні вищі законодавчі, виконавчі і навіть судові (ст. 20) органи будуть змушені надалі ухвалювати тільки рішення, спримовані на виконання відповідних рішень органів Співдружності.

2. Участь у Співдружності такого типу змусить держави-учасниці згорнути їхні прімі відносини з іншими країнами світу.
3. Статут відповідає інтересам тільки однієї держави-учасниці і двох натегорій політики:
- а) їм хочуть відновити імперію;
  - б) їм сподіваються отримати посаду в одному з керівних органів світової організації.

Павло ЖОВНІРЕНКО,
економіст-міжнародник.

СПРОБА ОБ'ЄДНАННЯ

ПОИСК И РЕШЕНИЕ

САНКЦІЮ НА АРЕШТ

Олександр ТКАЧ,
майор, кандидат техніч-
них наук.

Юрій ДОБРІШИН,
майор, кандидат техніч-
них наук.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРЕДСТАВНИЦТВО ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
В РЕСПУБЛІЦІ КРИМ

Стаття 1. Представництво Президента України в Республіці Крим є органом державної виконавчої влади України по здійсненню повноважень, передбачених Конституцією України, цим Законом, іншими законодавчими актами України, в Республіці Крим.

Стаття 2. Представництво Президента України в Республіці Крим утворюється Президентом України на строк його повноважень.

Стаття 3. Представництво Президента України в Республіці Крим очолює Постійний Представник Президента України, який призначається на посаду і звільняється з посади Президентом України.

Постійний Представник Президента України в Республіці Крим має заступника, який призначається і звільняється з посади Президентом України.

Постійний Представник Президента України в Республіці Крим має заступника, який призначається і звільняється з посади Президентом України.

Стаття 4. Постійний Представник Президента України в Республіці Крим та його заступник не можуть бути народними депутатами, займатися керівні посади в інших державах, господарських органах і організаціях, організації підприємницької (комерційної) діяльності. Постійний Представник Президента України та його заступник на час перебування на цих посадах зупиняють своє членство в політичних партіях.

Стаття 5. Постійний Представник Президента України

в Республіці Крим у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, указами і розпорядженнями Президента України.

Стаття 6. Основними завданнями Представництва Президента України в Республіці Крим є:

1) здійснення повноважень щодо забезпечення проведення в життя Конституції і законів України а питань, що належать до повноважень Президента України як глави держави і глави виконавчої влади;

2) забезпечення взаємодії органів державної виконавчої влади України з відпо-

відними органами Республіки Крим;

3) сприяння односторонньому застосуванню актів законодавства з питань, віднесених до відання України;

4) здійснення передавачих Конституції України повноважень щодо забезпечення прав і свобод громадян, державного суверенітету України.

Стаття 7. На виконання основних завдань Представництва Президента України в Республіці Крим Постійний Представник Президента України:

1) представляє Президента України у Верховній Раді та

Уряді Республіки Крим, у взаємодії з органами самоврядування, об'єднаннями громадян і громадянськими та засобами масової інформації;

2) сприяє всебічному розвитку господарських зв'язків між підприємствами та організаціями, виконавчою державною владою, розширенню культурного і науково-технічного співробітництва;

3) входить з поданнями з питань, що належать до відання України, в органи законодавчої і виконавчої влади Республіки Крим у разі протиставлення ними актів, що суперечать Конституції і законам України чи ущемлюють конституційні права і свободи громадян. Інформують з цих питань Президента України;

4) бере участь з правом дорадчого голосу з питань, що належать до відання Республіки Крим;

5) одержує необхідні матеріали від посадових осіб державних органів і громадських організацій Республіки Крим;

6) виконує інші повноваження відповідно до законодавства України.

Стаття 8. Постійний Представник Президента України в Республіці Крим у межах своїх повноважень та відповідно до законодавства України має розпорядитися:

Розпорядження Постійного Представника Президента України в Республіці Крим, від

суперечать актам законодавства, виконавчим Президентом України.

Стаття 9. Постійний Представник Президента України в Республіці Крим формує апарат Представництва відповідно до структури, штатів, кошторису витрат, затверджених Президентом України.

Правовий статус Постійного представництва Президента України в Республіці Крим визначається цим Законом.

Стаття 10. Представництво Президента України в Республіці Крим утримується за рахунок державного бюджету України. Матеріально-технічне забезпечення Представництва здійснюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Представництво Президента України в Республіці Крим є юридичною особою, має гербову печатку з армом авторизації Президентом України, рахунок в банківських закладах.

Стаття 12. Постійний Представник Президента України в Республіці Крим не може бути притягнутим до кримінальної або адміністративної відповідальності, не накладається з судового порядку, без згоди на те Президента України.

Посадовці від імені Постійного Представника Президента України з метою перешкоджання виконанню ним службових обов'язків гинуть за собою відповідальність, не передбачену законодавством України.

Президент України
Л. КРАВЧУК
м. Київ
17 грудня 1992 року.

Постанова Верховної Ради України

ПРО ПОРЯДОК ВВЕДЕННЯ В ДІЮ
ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО
ПРЕДСТАВНИЦТВО ПРЕЗИДЕНТА
УКРАЇНИ В РЕСПУБЛІЦІ КРИМ»

Верховна Рада України постановила:

1. Внести в дію Закон України «Про Представництво Президента України в Республіці Крим» з дня його опублікування.

2. Комісії Верховної Ради України та її Президії забезпечити контроль за ви-

конанням Закону України «Про Представництво Президента України в Республіці Крим».

Голова Верховної Ради України
м. Київ
17 грудня 1992 року.

Економіка

КДИ ХИЖИТЬСЯ ДІ РОГА?

Тому, хто не пов'язаний з роботою на залізницях, часто здається, що це поїзд, колія і вокзал. Та це далеко не так. Залізниця — то великий народногосподарський комплекс, від життєдіяльності якого залежить робота всієї господарства регіону.

Нажуч за Донецьку залізницю, хочеться відзначити, що вона є, була і буде найбільшою транспортною артерією, яка забезпечує перевезення народногосподарських вантажів. В колішньому Союзі частка перевезень вантажів цим залізницею становила 16 відсотків. Сьогодні в залізницю України вона перевозить 40 відсотків вантажів. До складу залізничної колії входять 500 підприємств підприємств, більшість з них великі, на яких працює від 3 до 6 тисяч чоловік. Це такий великий комплекс соціального призначення, 12 медичних установ, 15 хлібопекарень, 92 дитячих садків, 10 шкіл, 10 клубів, 600 магазинів, 208 робітничих їдалень. Це ніколи не говорити коротко.

Як же ми працюємо, або, як сказав Іван Пилип, куди хитяться дороги? На мій погляд, хитяться у правильний бік. Принаймні всі ці труднощі ми долаємо сьогодні переживаннями, а це і слабке матеріально-технічне постачання, і дитячі Роді в п'ятих постачання нафтопро-

дуктів намагаємося переборювати. Проте, судячи з докладами і нестача залізничного виробництва, особливо у нас всі тепловози (понад 500) — чехословацького виробництва, дизельні поїзди — з Угорщини, пасажирський вагонів в основному з Німеччини. До того ж не вистачає дерев'яних шпал, що їх постачає Росія?

Що в такому разі потрібно робити? Думаю, часто керівники підприємств обирають шлях критича вляти та уряд, а самі нічого не роблять, щоб виправити становище. Думаю, що такий шлях до добра не приведе. Проте існує ще і інший, який на перший погляд, видається простим, — це робота в складних умовах, яка дає людям віру, що навіть сьогодні ми можемо зробити.

Що ж ми робимо в себе на залізницях? Найкраще склали програму, яку можна назвати програмою відновлення за умови спадку виробництва. Цю програму щорічно, а то й щомісячно, залежно від обставин, коригуємо. Головна її мета, по-перше, —

турбота за людию; по-друге, вона націлена на те, щоб виробничі потужності й техніку засобів вантажної роботи в справі піднесення економіки, а не її гальмування.

Коли вже говорити про конкретні речі, то, скажімо, в Україні обсяги будівництва вагонів зменшилися майже наполовину, тоді як у нас кількість спорядженого життя збільшується з року в рік. А торік ми здали рекордну кількість вагонів до Донецької залізничної кількості життя — 1384 вагони. Цього року плануємо здати в експлуатацію 1500 вагонів. Проте будувати не лише вагони. Сьогодні ми виробимо м'ясо, а це «так», свиню та тваринницький комплекс чепу. За рахунок чого все це

зробимо? Як відомо, падіння виробництва призводить до того, що доктор керівники за цих обставин без вагів їдуть на скорочення робочих місць. А ми пішли іншим шляхом: організували із людей, що їх вивільняють, будівельні бригади, і сьогодні вони свої та іншим будуть жити. Тоді в 1984 квартири 1000 звільнено господарським способом, сім'ю наших бригад. Цей крок дає можливість нам виконати зобов'язання, і тільки швидке виробництво крива, зв'язки, вагонів, зв'язки, зв'язки закону стануть до основних робіт.

Ще одна проблема пов'язана з тим, що з розпадом Союзу багато заводів та ремонтних підприємств залишилися за межами України. Там тепер не дуже хочемо приймати українських залізничників, та й нам дорого за це платити. Тому на базі нашого експертного бюро, скажімо, в Красному Лімні, ми організували заводський ремонт електровозів. А це — додаткові робочі місця. Торік нашими силами ми відремонтували 22 електровози, цього року нам під силу 30 машин. Причому лагодимо не лише свої електровози, а й ті, що надходять з інших залізниць. Звісно, отримувемо прибуток і з цього. Чи, скажімо, на базі доконтинентного делу у Волонієвському заводському способом тепловозів, а в вагоному де-

по, що в Маріуполі, — пасажирський вагон. Нові нині купити не вийде, а в Україні немає. І хоч я не можу сказати, що в наших пасажирських поїздах все ідеально, але поїздами нашого формування значно кращі, ніж на інших залізницях.

Або візьмемо не забезпеченість деревинами з Росії. В минулому році ми отримали понад 80 тисяч дерев'яних шпал, а потрібно — 300 тисяч. Отримали лише сто комплектів перевірних брусків, а потрібно 400. Проте й тут ми знайшли вихід із складної ситуації. Українські заводи почали виготовляти для нас такі перевірні бруски. В результаті маємо сьогодні майже 300 комплектів перевірних брусків. Наступного року плануємо укласти договір, щоб ми всі дороги України виліли лише 457.

Подібна ситуація склалася з запасними частиними. Сюди на базі нашого бюро ми виготовляємо вже 1800 їх найменувань. Звичайно ж, без імпорту і тут не обійтись. Але в результаті маємо сьогодні майже 300 відсотків від відремонтованих локомотивів, інт заковані до збільшення продукції перевезень залізницею. А що такий час настає, це безумовно.

Олександр КОЖУШКО, начальник Донецької залізничної.

МОЖЛИВО, докого з рокитників і дратуєш доведених гуркі спон- тропозидів, зато ким він, як чудова пісня. Не ходять автобуси — то я нехай. Сіє до вагона — і вночі через три години в Києві. Пригада, що те- пер у столиці робити! Хіба що побазарювати. В Рокитному свій хліб печуть. З ранку до вечора в магазині продають молоко по 48 купонів за літр, м'ясо по 700 купонів за кілограм, масло, мовбаси... і есе — без черг.

Не хвилюються прецікки дитсадків, що чороз бран пального не заеззуть матином молоко, сир, сметану. Запряжте Федір Шелован своїх упо- блених коней, неважко їх бідо- жок — і всі проблеми роз- о'хвані. Прибуде Федір Горди- йович вчасно і за будь-якої погоди.

ВІД СТОЛИЦІ — ТРИ ГОДИНИ

Поркферійне ідиці! Ех, як би ж... Замість того, щоб експітати, кепринлад, тістечка, робітничі заходи продюсарів змушені опіштонувати «перекурки» — келекс сироянин. А за «перекурки» і зарплата, заїско, відпозиди.

Саса жонте е рейцентру. Боз бурланики мітніли, стра- кіє чи політичних демонстра- ції. Тихе тана, будонна. Але з надією, що мають старенькі бабусі й дідуся ще побачити краєцї часи.

Олександр ВИНЮКОВ.
Сергій КОВАЛЬЧУК (фото).
Київська область.

ЧЕТВЕРТУ ВЛАДУ НЕ ПОЛЮБЛЯЮТЬ

У минулому році в різних країнах світу загинуло 82 журналісти. Про це повідомляється в доповіді прийнятої дослідницької організації «Фрідом хаус».

Згідно з документом, а організації публікує щорічні доповіді з 1934 року, минулий рік став рекордним щодо числа жертв серед журналістів: 27 працівників загинуло внаслідок масової інформації загинуло в колісній Югосла-

вії, 12 — у Туреччині, 10 було вбито в Перу. За словами керівника «Фрідом хаусу» Л. Сасмена, 53 випадки вбивств журналістів у минулому році є наслідком підготовлених ними матеріалів.

Журналістська професія і далі залишається однією з найнебезпечніших у світі, підкреслюють автори доповіді. Вони наводять на доказ своєї оцінки таку ста-

Статистика

тистичку: минулого року в різних країнах світу загинуло 82 журналісти, 58 працівників перше було поранено, 69 — одержали листи й телефонні дзвінки з загрозами розправи, у 88 репортажів було конфісковано фото та телевізійні й записи. Протягом року було заборонено

62 газети, журнали та радіостанції, 28 редакцій зазнали підпалів та бомбовань, 30 — було захоплено.

Павло ВАНЧУК.
Вашингтон.

Справи кримінальні

«ЧОРНА»

РОБОТА

НАЙМАНИХ

УБИВЦЬ

Вранці 23 грудня минулого року в місті Телампуре Карагачинської області було застрелено генерального директора одного з найбільших у Казахстані Карагачинського металургійного комбінату Олександрів Савеніков.

Як повідомив заступник Генерального прокурора Казахстану А. Буксанов, вже виведено організаторів цього злочину. Знайдено і містяться в ґрунті, з якої стріляли в генерального директора. В ході розслідування виявлені факти, що наймани вбивці — знайшли в Литві.

Зараз в Генеральну прокуратуру Литви прибула група прокурорів і слідчих з Казахстану. Було вручено листи прокурору Литовської Республіки А. Пауленасу, в якому було прохання порушити справу проти підозрюваних в цьому злочині. Відомі прізвища трьох громадян Литви, чотирьох віком 25—30 років. Вони займалися в Казахстані спеціальним купівлю-продажу загальною характеру. Є свідчення, що зацікавлені поставили в Литву записки для автомобілів. Пасажирів особи вони що відмовились оголошувати прізвища. Одного з них, жителя Вільнюса, уже затримано, він знаходиться в слідчому ізоляторі. Інші його співучасники перебувають. Представники прокуратури Казахстану домовились з литовськими колегами про те, що буде оголошено розшук цих злочинців.

У Литві це не перший випадок, коли її громадяни зачинувалися у тому, що вони вступили як наймані вбивці. Міжнародні договори про права співробітників не ратифіковані в Росії, ні в Білорусії. А в Казахстані такої угоди взагалі не підписували, що значно погіршує розслідування справ. І хоча анонімні донеси про передбачені можливості віддає громадяни цієї країни, які вчинили злочини на території іншої держави, інколи з Литви і Казахстану, з'являється злочинний спільний мову.

Надія ДОРОГІНА.
Вільнюс.

Фотофакт

Зброя — найперший атрибут війни. Тому супротивні сторони мають багато ефективних засобів знищення противника. Цією дорогою шляхом від кам'яного молотка до ядерної бомби.

НА ЗМІНКУ: закінчується війна. До якої лаште заради бачи: грузинської армії, артилерійської батареї в одному збройному конфлікті. Розрив її снарядів чути з багатьох кілометрів. Сьогодні це зброя несе смерть в Абхазії. Смерть, в якій.

Фото ГАР — ТАРС.

Армія

РІВНЯННЯ НА КОНТРАКТ

Протест створення національної армії почався, після другого зовнішнього у Вірменії.

Сьогодні паралельно з регулярною вірменською армією, де юніони проходять строкову службу, створюються так звані «контракти підрозділи». Першим таким підрозділом стала окрема мотострілецька бригада.

Службувати в ній має можливість кожен вірменський чоловік. Служба на контрактній основі введено в першу чергу для осіб, які беруть участь у загонів самооборони. На думку військових спеціалістів, це допоможе Міністерству оборони республіки координувати дії білорусько-добровольців, а також уникнути формування незалежних збройних груп. З іншого боку, таким чином можна розв'язати

питання з соціального захисту добровольців, що досі відноситься на рівні благодійних акцій.

Вже встановлено відповідні оклади для офіцерського й солдатського складу контрактних підрозділів: від 6800 до 14 тисяч карбованців. А якщо підрозділи безпечно беруть участь у бойових діях, то суми подвоюються.

Згідно з постійною угодою Вірменії, контракти укладати дозволено від шести місяців до п'яти років. Нове положення вже знайшло підтримку серед білоруських самооборони. Багато з них вивалили бажання служити в контрактних підрозділах.

Арм. МЕЛІСЕТЯН.
Брєвєн.

Панорама

ності воїни чи в посиленні поліцейського контролю. Як свідчить інформаційний бюлетень Федерації фізичних страхівних компаній, головним «вибухом» цього явища, як і у випадку з виробничим травматизмом, є економічна депресія, що тисне за собою скорочення транспортних потоків. Торк суми виплат на відшкодування обійти, завданих дорожніми аваріями, скоротилися на 8 відсотків. Ця тенденція збереться в 1993 році. Іншими словами, прогноз розвитку економіки залишається несприятливим.

Олександр СУРКОВ.
Хельсінкі.

Форуми

САМОВИЗНАЧЕННЯ — МИРНИМ ШЛЯХОМ

Прийняття кількох резолюцій та обрання керівних органів у Гаазі завершилася третя Генеральна Асамблея Організації Неповторяємих Народів (ООН), створеної в 1945 році як альтернатива ООН. У роботі форуму взяли участь близько 60 делегатів, серед них делегати від країнських територій, Південної й Північної Осетії, Абхазії, республіки Саха (Якутія) та Марії ел.

Учасники форуму обмінялися інформацією про становище своїх народів, обговорили на спеціальній сесії питання про право на самовизначення, намітили напрямки подальшої діяльності організації. До рідів ООН було прийнято дев'ять нових членів, серед них Національний конгрес Чувашії, Інтернаціональний конгрес Леїнградської області), удмуртський національний рух «Удмуртський», Національний конгрес Коми. Відтепер організація нараховує 35 членів і представляє інтереси більш як мільйона чоловіків. Водночас представники чотирьох країн — Естонії, Латвії, Вірменії та Грузії — були перенесені до тих, що «підтримують

членів». Бо їхні держави зобов'язані невідомість і їх прийняли в ООН.

Генеральна Асамблея ООН висловила стурбованість у зв'язку з ескалацією триваючого абхазського воєнного конфлікту. Він уже перейшов за рамки Абхазії й Грузії і фактично набув регіонального характеру, що загрожувє мирній і стабільності на всьому Кавказі, а також для сусідніх країн, позначається на резолюції, що її ухвалив форум.

Учасники форуму підкреслили, що самовизначення — це невідомість право кожного народу, одержувати його не можна за допомогою насильства.

Тарас ЛАЮХІН.
Тавра.

ХЛІВ НЕСЕ СМЕРТЬ

Трагедії

Епідемія токсичного гнатику охопила три райони на північній території — Фінляндія, Швеція, Норвегія.

Вплив має тисячі місцевих мешканців страждають від цієї хвороби. Причиною захворювання хвіба, викликаного з борошняного пошкодження, іншого протекти, було не так давно, зупинилося біля одного району, що належить до Швеції. Його ліки направили, пошкодження з необхідними дізнаннями з інших медичних об'єктів, що належать до Швеції, роз'яснювали жителям, мікро-фіскалізувати заражену їм.

Що містяться в отруйних бур'янах. Перші симптоми токсичного гнатику були зареєстровані в жовтні минулого року. Інші випадки набули трагічного характеру: прийняли вже 23 чоловіки померли від цієї хвороби.

Ситуація погіршилася й на півночі Швеції. Там мешканці, намагаючись врятувати себе, їли борошно, яке було заражене. Вони ліки направили, пошкодження з необхідними дізнаннями з інших медичних об'єктів, що належать до Швеції, роз'яснювали жителям, мікро-фіскалізувати заражену їм.

Юрій КУШКО.
Душанбе.

Особистості

ЯК НЕ СУМНО згадується, проте ім'я автора першої української опери «Катерина», написана за мотивами Шевченкової поеми, та автора «Історії України-Русі» Микола Миколайович Аркас ніколи не було в Україні. Як і те, що серед поетів та письменників, які в своїй літературній творчості відображали події 1905 року, поруч з Михайлом Коцюбинським, Володимиром Винниченком, Гнатом Хоткевичем, Олександром Олесью, Архипом Тесленком рідко хто з дослідників називав ім'я Аркаса. Історична, етнографічна, іконографічна, поетична, в досі маловідомому вірші «На божество II, П. Шмідта», він, здається, тільки один з українських поетів того часу відразу ж відгукнувся на постання 11—15 листопада.

Як етнограф і фольклорист Микола Аркас у 1879 та 1880 роках відгукнувся на висуку для «Збірник українських пісень», написав кілька романсів на вірші Івана Франка.

Сучасний Микола Лисенка, Лєси

бути в Києві!...» писав Аркас ці рядки до Києва й схилив голову перед своєю Учительницею.

А тоді з хвилюванням вчитувався у лист Лисенка: «...Дуже жалкую, що до останнього часу не маю приємності писати Вас, добродію. Чув, що Вас багато разів зі скарбів Нашого патріотизму українського, що кожного з нас цінного й дорогого...»

«Знаємо «Катеринку»...» — кілька років до її постановки полюбляємо, я з клавіра...!... і тоді ще я зацікавився Вами, що з поміж земляків — на превелике ідіот — узявся писати на українській мові. Хотів писати, писав з Вами, дізнався, які осетів і творів Ви заводите у музику...».

Іх запросили до фотосалону Хмельовського. Близько двох годин сиділи в світочі українського народу, які словом розбурхували серця, алекали порою світлого, ясного дня. Вперше Микола Аркас бачив наяву, чому розмалітати Майданю Коцюбинський, Гнат Хоткевич, Олена Пчілка, Василь Стефаник, Микола Саловський...

нотувати думи, колянди та обрядові пісні. Отак, із запам'ятованих та нотами, й проступав над сходами до сходов. Часом увечері, коли сутілося безмежне звуки улагодилося, композитор підбірав на бандурі музику. Він поспрашив когось цінувати народні сюди, кохали у пісні.

До речі, слова народної пісні «Ступайла чорна змара» Аркас записав із уст Марка Кропивницького ще в роки навчання в Новоросійському університеті в Одесі. А три народні перлини — «Ой, на горі та бунуй вітер», «Віють вітри та й ще буєшесь», «Ой, пісню мовля, їд» — від Петра Ніщинського, який був учителем.

щастя й, літа молоді». Микола Аркас навчався вказати на музику Шевченка і Шевченку.

Оперу лише दोбу бракувало музичної освіти, професіоналізму. Бачили, як силі за столом до ринку, музична — грав на фортепіано й співав. Мелодія народжувалася із серця, а він до нього придухався.

Опера народилася з потреби дати театроскопічному драматичному театру таку виставу, в якій окремі музикальні номери не були б розкидані епізодично-прототипом усієї творчості, а становили б ціліну й оформлення.

Основа мелодичною опери «Катерина» — шпирова квітлеписність італійської опери арії у світлої з наслідністю українського популярного романсу. Досить емоційна, часом зурочлива в ціл емоційності, глибоко насичена історично-психологічними забарвленнями, мелодія Аркаса вийшла разом з тим одомітаною.

Мисік! Харків, Москва і Київ, Львів і Одеса, Миколаїв та Петербург — опера «Катерина» дає широкі простори музиці на сцені українського драматичного театру. Не сходять вона зі сцени і нині: великою ладом в театральному житті режисерів і постановок Аркасової опери «Катерина» Київським та Одеським театрами опери та балету. Миколаївський драматичний театр опериє арії у світлої з наслідністю українського популярного романсу. Досить емоційна, часом зурочлива в ціл емоційності, глибоко насичена історично-психологічними забарвленнями, мелодія Аркаса вийшла разом з тим одомітаною.

Що ж збереглося в Миколаїві про славного земляка, знамого й шанованого сучасниками, який народився в цьому місті? Фотознімки, фотографії, місцеві краєзнавчі фотографії, місцеві ілюстрації — рідний міст Аркаса. Над уснаслідною нолішнього головного номіадера Чорноморського театру, який був губернатором міста М. Аркаса, його дружина і дочки носились відносилася нацили. Тепер вона напіврухнула: дах осів, стіни обвалилися, всі принаряди зникли. Залишилися тільки гурелівні портрети адмірала і його дочок, іконої флорентійських скульптором Уліссом Кембі.

Композитором було бажано уявити хіба що на вулиці Радзівіля (центральної у Миколаїві) біля двох скульптур левів. Іх перенесли до ходоу ствер, бачили бундучи, де жували Аркаса, й у вулиці вони так записалися Аркасові. Та нещодавно скульптури були портощені п'яними молодиками.

Силили літ до різних установ студентів, бачили бундучи, де жували Аркаса, й у вулиці вони так записалися Аркасові. Та нещодавно скульптури були портощені п'яними молодиками.

Шоправда, деяким сьогорішнім поетам і письменникам Миколаїва, зокрема Валерію Войчунку з одиодумними відлос започаткувати фоліомет Аркаса, а на бундучу, де жив подвизник, відірвали меморіальну дошку.

Але все це — ініціатива небажливих, досить багатих людей. Висувати належним чином пам'ять про Аркаса спромогли лише державна влада.

Виктор ЖАДЬКО, доцент кафедри журналістської майстерності Київського університету.

НА ЗІМНИКУ: Микола Аркас в кобзарі Терешком Пархоменком та поетом Миколою Потапенком у Богданівці.

ІСТОРИК З БОГДАНІВКИ, або Аркасові лєви

України. Марка Кропивницького, Бориса Грінченка, культурний діяч дощого широким розмахом не був професіональним музикантом. Композиторство засвідчувало скоріше схильність до музики, любов до української народної пісні та музики, професіоналізм. Перед ним типовий представник того подвизництва, що характерне для української музики. Як культурний діяч, музикант, історик «Катерина» і сьогодні має успіхом на сценах Києва, Львова, Одеси, інших міст.

Серпневої суботи 1903 року Полтава приймала гостей, які приїхали як відкрити пам'ятника Іванові Котляревському. Пішки і в нарах люди приїмали до центрального бульвару, великого червоного кетягами каліни та плодами глуди.

— Оце і взнавання, — Аркас тихо мовив своєму товаришеві Марку Кропивницькому.

Приїхав і Лисенко.

Кропивницький і Микола Віталійович розмовляли.

— Дозвольте відреквемдувати... Марко Лисенко поклав руку на плече Аркаса. — Автор опери «Катерина» власною персоною.

Немов він сів слухає Аркаса: «Вашу оперу на слова Шевченка мені подарував Кропивницький. Звісно, відчувався у вашому творі наліт непрофесіоналізму. Але бачили, як повітря, заслуговує на увагу у «Катерині» надзвичайно широка гама настроїв, почувань, переживань, виражених засобами музичної мови.

Що виняло зустріч до сьому літ поетів Аркаса. Він стався, що в Полтаві їм більше не довелося зустрітись, не побачитися вони й а годом. «Дуже жалкую, що в полтавських бундучах і скарбів, куди вродило таке велике аркавство, такий на вік незабутній вплив, я не зміг близьке познайомити і поблажати з Вами. Ніякую і на тім, що не судилося

у Полтаві, певно ж, у Гоголівському театрі, де проходили урочисті вистави, Кропивницького, Аркаса познайомився з Лесею Українкою. Звідси й почалося листування...»

Першою відповіддю на листа Аркасу з Полтави була відповідь з Києва до нього з проханням допомогти бідним курським Петербургу. Микола Миколайович, який перед тим надіслав 500 карбованців на організацію гуртукі для студентів Львівського університету, стили ж везати відправити до Петербургу.

Як ж обставили записки Лєси Українці варту звернутися до композитора Миколи Аркаса? Основною причиною було те, що фольклорист Філарет Ковалев, повернувшись до Львова з Мигродрою, відні записав на фотографічній валині репертуар чотирьох кобзарів, мусив терти братися за переписання записаних мелодій думи й валини на ноті. «Звернувся до Вас у справі», — писала Л. Українка М. Аркасу, — що, певне, зацікавить Вас мою музику і мою громадську діяльність. Боюся, що бракує на Україні історичних дум і пісень від кобзарів... Тепер остання тільки за нотами на видання цих збірних мелодій, а валини та думи, що якимсь чином віднося до Вас, високошанованого добродію, з проханням запам'ятати ці справи рятівку перлів нашої народної творчості, бо думаю, що така думка, як Ви, відігравати ці серди і боліти душою про їх згин...».

Він допомагав, чим міг. Вираховував з під дворянської ладної, які кистали бачили — адмірала, головного номіадера Чорноморського флоту, відсьогоднього губернатора. Миколаїва Миколаї Андрійович Аркаса. Миколаї Андрійовича, який у селі, родовому маєтку матері — долина замкового козака Софії Петрівни Богданович — у мальовничій Богданівці на Миколаївщині, біля тихопляного Бугу.

Вдліч поступили, племінні, Аркас годинами слухав записки кобзарів, сільських співців, поспівав за

лем Аркаса, коли той навчався в Одеській приватній гімназії.

Слід особливо відзначити, що Микола Аркас у період жорстокого пригнічення Російською імперією окрали за власної волі відлучив школу з українською мовою викладання в Богданівці, на річці України, видав буквар, до речі, той перший перший.

Таке національне подвизництво не пройшло повз увагу шовіністичних сил.

Вільне тріох років мислив піл отеч Варфоломій справно ніс службу в Богданівці. Не обміняв, звісно, і школу. А щоб цей саут Божий грам навічав за збути що викладати предмет українською мовою і що до зміни російських підручників на українські, Аркас, як тільки приїздив у село, відразу ж артував йому концерт з двадцятип'ятикарбованцевою купурою.

Однак через три роки отеч Варфоломій так «розрахував» Вісному навчальству стало відомо про «крамольні» чинки Аркаса, про те, що до бесід з селянами він «ловив» своїх говорити про те, що ми не маємо своїх істориків, що ми не в силі більше ховати в собі національні почуття».

Реакцією місцевому навчальству на донос стало хакхрити шпоби до шпоби. «Що ми робити? До нього звернутися за дозволом... Не знаю. А школу шкода і жалі превеличкі...» з боєм відносилася листі подвизника до Василя Доманицького, давнього порядника й одиодумця.

Останні рядки із спогадів учителя Гринченка: «Піднявся небагато, навіть плавав, а щоб не зникло те йнісіння, яке вже було нині у дитячій душі, Миколаї Миколайович звелі родити всі вікни дитини і дорослим, літати до міста Миколаїва і Богданівки Шевченка та свою власну «Історію»...

Шли у Богданівку? Чи ж справедливо, коли йде до написаних віршів «Нажуть люди, Бог нас любить», «На божество лєвешка Шмідта», «Про

ЕКСПІРІС ТИЖНЯ КРИЛІТА ПІСНЯ УКРАЇНИ

Спитай себе, Нащо ти мені
ліриз тепер, ліриз у нашу
попу,
чи ліз ти агору, чи лєти
ти агору?

Бо зазвє ти спитав
він мовий.

З таким епіграфом у — віданнічній «Карпати» побіжчала світ новини відомого українського поета Петра Смигунця «Спитай себе». На її прозвісній пильсьмимки Іван Чендай, Василь Вовчок

те іші назвали збірку прилатою пісною України.

Книга, як визнає сам автор, багато з чому авторизація. Окремо її стала поема «Розп'яття», відарунований тираж якої було пушено під нм у 1971 році. Все ж поет промовисте творить, слугуючи своїм талантом мови творчих варшин. До збірник увійшли вірші, не-

писані впроваджені різних літ. Але всіх об'єднує любов до української мови, щире обожнення до її подвизу дошодо.

Скєрєдіо ілюстрація Надією Пондєрєвною нінга, безумовно, стала неординарною подією в сучасній українській літературі. Тему й дитячє масовий і мізерний тираж — дає від тисячі примірників. Не зрозуміло тямом, чому хо-

на б з достон з них не надійшло до Києва. Львова та інших музичних цєтрів нашої держави. Більшо того, цілї нині не знаєдого навіть на прилєвках угородських нінгєрєвє. Єдинє місцє, де можна придбати збірку — газетний віддєлєцє «Карпати». Її вєрстєт — 75 нупонів. Шоправда, автор з них понн чини не одєрєжє ні нєйєнє, а вимєнє «сєбєлєн» ушпєтє з ними віддєлєцє догєтєвє.

Микола ГОРВАТ.

Ужгород.

UKRAINIAN POSTGRADUATE FELLOWSHIP PROGRAMME 1993/94 AT THE UNIVERSITY OF LONDON

Applications are invited for postgraduate scholarships from students and researchers at postgraduate and post doctoral level permanently resident in the Ukraine to study at the University of London for periods of three, six or twelve months. Applications will be considered for study and research from within any of the following broad subject areas:

Agriculture, Economics, Educational Theory, Environmental Studies, History, Law, Philosophy, Political Science, Public Health Planning and Financing, Slavonic and East European Studies and Social Sciences.

Successful candidates will be required to have an adequate command of spoken and written English, which may be tested, and to demonstrate a knowledge of the Ukrainian language.

Applications for the academic year 1993/94 must be received by the University of London by the end of February 1993. Further details and application forms may be obtained from:

University of London
Ukrainian Fellowship Programme
School of Slavonic and East European Studies
Senate House
Malet Street
London WC1E 7HU

tel: 071 636 8000 ext 4095 fax: 071 436 0970

ЮРИДИЧНА ФІРМА PROXEN

**Термінові послуги
з ефективною реорганізацією
підприємств за участю
державних структур**

Контактні телефони:
(044) 211-97-81, 211-97-83, 211-97-85

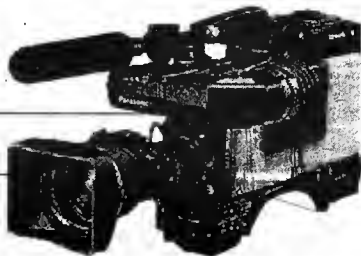
ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ВИДЕОТЕХНИКА

ВИДЕООБОРУДОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО
И ВЕЩАТЕЛЬНОГО КАЧЕСТВА
Студийные съемочные и монтажные комплексы
Оборудование форматов SVHS,
MII, Betacam SP, Betacam 2000 PRO и D-3
Рабочие станции компьютерной анимации

WESCOM, Inc. (W)

г. Харьков, ул. Пожарского 2/10
Тел. (0572) 94-76-81, 95-96-74
93-40-75, 94-16-58
Факс (0572) 94-35-73, 94-16-58

Фирма WESCOM, Inc. производит поставку и установку оборудования для телецентров и студий, систем кабельного телевидения, студий компьютерной анимации

**SIM SORTIV ITALIJA-
СЬКИХ ВИН** зі складу
в Києві пропонує СП
«САЛЮТЕ ЛТД».

Тел. (044) 228-01-38.

Український концерн
спільних підприємств

Наші рішення — Вашим
проблемам.

Тел.: (044) 212-48-45.

Факс: (044) 212-40-87.

Фірма «Геката»: автовідповідачі,
калькулятори, телефакси, шкіряні куртки,
пуховики, жіночі пальта,
спортивні костюми, взуття,
білизна, джинси, чоловічі костюми.
Оптова торгівля.
Оплата у купонах.
Телефони у Києві: 274-39-98, 221-77-80,
221-77-84, 274-20-66.

ПОЛЬСКАЯ ФИРМА АБСОЛЮТ

ищет серьезных дилеров для сотрудничества в реализации офисной мебели итальянского, немецкого и польского производства, компьютеров, факсов, оргтехники.

Предложения направлять по адресу: г. Киев, ул. Льва Толстого, 5, кв. 3. АБСОЛЮТ, тел./факс. 227-06-20.

Проектно-дослідний інститут УКРДІПРОБУМ

приймає замовлення на виконання таких видів робіт:
РЕЦЕНЗУВАННЯ
(з огляду на законоположених коштах від здійснення проекту) коданні замовником проекти з метою встановлення оптимальності будівельних рішень і пропозицій більш економічних вирішень (у вигляді рекомендацій чи перероблено-го проекту).

РЕКОНСТРУКЦІЯ І ВИЗВУДОВА
будинків, споруд або окремих конструктивних елементів, що перебувають в аварійному стані.

Виконання технічних обстежень з використанням найсучасніших методів та приладів.
Розробка економічно доцільних проектів реконструкцій з урахуванням можливості замовника.

ПРОЕКТУВАННЯ
будинків та споруд будь-якого призначення — промислових, сільськогосподарських, громадських, житлових (включаючи приватні).

Звертатися за адресою: 253660, Київ-167, вул. М. Раскова, 19, кім. №№ 701, 702, 704; тел. 517-79-80; 551-64-47.

Організація придбає за безготівковим розрахунком конвертову валюту за домовленістю. Довідки телефоном: 8-0412-37-15-07. Факс: 8-0412-22-84-38.

ПІДПРИЄМСТВО РЕАЛІЗУЄ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ:

телефакси SAMSUNG SF1000;
калькулятори CITIZEN різноманітних типів;
телефони PANASONIC.

Тел. 550-11-83; 550-23-40; факс: 550-61-65.

Телефакс у Києві:
(044) 274-50-16.

Реалізуємо автомобілі:

МАЗ-54329; МАЗ-53371; ЗІЛ-
431412 (карбюраторний). Тел.:
[04744] 5-51-80; 5-22-54.

Українська Біржа Нерухомості

Телефони в Києві:

224-55-81;

224-82-36;

224-14-98;

224-21-59.

Факс:

(044) 224-43-20;

(044) 224-18-80.

Наша адреса:

252030, Київ,
ул. Володимирська, 57.

ГРОШІ РОБЛЯТЬ ГРОШІ

Панове!

Вас вітає постійно діючий Аукціон Кредитних Ресурсів!

Аукціон кредитних ресурсів Української біржі нерухомості «Кристина» зробить з ваших грошей

ВЕЛИКІ ГРОШІ!

Панове! Ми щомісячно продаємо кредитні ресурси своїх клієнтів на суму не менше

1 000 000 000 (мільярда!)

карбованців, а в найближчий час збираємося її подвоїти.

Панове кредитори!

Маємо честь звітувати вам:

середня ставка за кредит на сьогодні перебільшила 160% за рік! Це — не межа! Сьогодні вже мова йде про 200% і більше.

Ми, як і раніше, гарантуємо кредиторам довіру найнадійніших банків України та нашу турботу про їх гроші, як про свої власні.

Покупцям кредитів гарантуємо юридичну бездоганність, конфіденційність та надійність усіх фінансових операцій.

РОВІТЬ ВАШІ ЗАЯВКИ, ПАНОВЕ! ДЛЯ ВАС МИ ПРОЦЮЄМО БЕЗ ВИХІДНИХ.

ЩАСТИ ВАМ, ПАНОВЕ!

МОТИВАЦІЇ БУЛИ ВАГОМІ

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Телебачення ЧЕТВЕР

Хокей

Розіграш Кубка МХЛ. Конференція Захід. ЦСКА (Москва) — «Спартак» (Москва) — 2:4, СКА («Петрозаводськ») — «Хімік» (Усть-Каменогорськ) — 2:2, «Ладарет» (Рига) — «Крила Рад» (Москва) — 5:2.

«Сокіл-Євнулат» (Київ) — «Кристал» (Саратов). 6:8 (2:0, 2:3, 2:0). Шайби забили: Го-биченко (6, білішні), 4, Бу-шчін (19, білішні), Василь-ков (28), Фадеев (39, 56, білішні).
Київські хокеїсти вже давно забезпечили собі місце в за-варахуванні світі турнірі, які пройде за системою «плейоф» у барельї. Ім же су-перників виставляють їм на-муть, призначені і до елітного змагання не потраплять. Завер-шує, у господарів нема ні-як

ної мотивації весті боротьбу. Один з них йгався, що на ко-вості так.
Як правило, трибуни Київсь-кого півцу спорту під час по-свідки мави заповнені. Три-чотири тисячі болельників за-вжди підтримують своїх кон-сентів. То сміють, кіби не є на-йвищою мотивацією для спор-смена бажання відкрити на-любос своїм друзям! Отож, «Сокіл-Євнулат» з першої і до-свідки мави заповнені. Три-буни виставляють їм на-муть, призначені і до елітного змагання не потраплять. Завер-шує, у господарів нема ні-як

Петро ОЛЬЧУК.

Футбол

Першими починають юні

Любителі футболу України з нетерпінням чекають того мо-менту, коли наші збірні почнуть виступи в офіційних міжнарод-них змаганнях. Що ж, чекати залишилося не так уже й багато. Адаже нинішнього року перші кроки на цьому важкому і почес-ному шляху зроблять юні футболісти, які стануть своєрідними лавреаторами. Українські хлопці розпочнуть виступи у від-віткових турнірах чемпіонатів Європи.

Детальні розповіді про змагання ми попросили Олександ-ра КОЗАНЧЕНКА, який у Федерації футболу України відповідає за юнацький футбол.
— Моля йде обрану про два турніри, жерякування відбірко-вих груп яких відбулося у грудні минулого року в Женеві. Команда, що грала до 16 років, має провести відбірковий цикл в 1 серпня до 30 листопада нинішнього року. Збірна Укра-їни (гравець Володимир Кивчаків) потрапить до шостої під-групки, да її суперниками є футболісти з Угорщини та Вірменії. Переможець цього турніру виходить до фінального етапу першості, який, пропада 1994 року в Ірландії. В разі успіху на відбірко-вому етапі українські футболісти потраплять до фінального групі разом із командами, які стали переможцями у трьох (Уэльс, Литва), чотирьох (Туреччина, Румунія, Хорватія) та п'яти (Бельгія, Люксембург) відбіркових підгрупках.
І щеї старшій ювоні (до 18 років, трінах Анатолій Кривошиїн) гра-татимуть у відбірковій підгрупі під номером шість. Їхні супер-ники — Ізраїль та Грузія. Все тут розпочинається також у серпні. Але ця першість передбачає ще й піфінальний етап. Він пройде до 15 травня наступного року. Знову ж таки, коли ми про-блемос на цей етап, то поміримося силами з параміччю, у де-якій підгрупі (Денія, Норвегія, Нідерланди). Фінал пройде в Португалії.

Мабуть, уже найбільшим часом наші ювіни розпочнуть підготовку до серйозних історій!
— Безпечно. До речі, старші почали 25 січня в Києві парний тривалісний збір. Молодіші аперш завершили 3 лото-го.

Що ж, побажаємо нашим лавреаторам, щоб їм луку ні вистин.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

БАСКЕТБОЛ. Чемпіонат країни, вища ліга. Жінки.

«Козачка» (Запоріжжя) — «Сталь» (Дніпропетровськ) — 87:79, «Будівельник» (Львів) — «Модін» (До-нецьк) — 60:70, Чоловіки, «Персентівні-89» (Нико-поль) — СКА-Газда (Київ) — 81:110, «Шахтар» (До-нецьк) — «Динамо» (Дніпро-петровськ) — 80:74, МКІ (Миколаїв) — «ТІПТ» (Хар-ків) — 97:98.

ВОЛЕЙБОЛ. Спортсменки заоріантові «Орбіт» потрапи-ли в Баку перший чвертьфі-нальний матч розіграшу Ку-ба європейських чемпіонів азербайджанські команди БЗБК — 1:3. Сьогодні в

Запоріжжя суперниці зігра-ють повторний поєдинок. У-країнську команду владштує результат — 3:0.

СТРІЛЬБА З ЛУКА. у мавені Харківського авіацій-ного інституту профіон чем-піонат країни. На старті ви-йшло 120 спортсменів. На-маєвисті зрозуміла, бо цей турнір був відбірковою. На-йомі мала визначитися на-ціональна збірна України, яка в березні встане учас-ть у чемпіонаті Європи в Пра-ці. У чоловіків чемпіоном став Станіслав Заборський (Харків), у жінок «золото» досталося 21-річній львів-ці Наталі Белуці.

Спогади про Барселону

Конкур.

Фото Миколи БОЧКА.

НА ОЛІМПІАДИ — ЧЕРЕЗ СИТО КВАЛІФІКАЦІЙ?

Починаючи з літніх Олім-пійських ігор в американсь-кій Атланті 1996 року кіль-кість учасників глобальних спортивних форумів буде обмежена 10000. Таке рі-шення буде прийняте Міжнародним олімпійським комітетом (МОК). Відбра-тять вони за результа-тами цього жовтня потен-ційному олімпійцеві (з будь-якого виду спорту) до-ведеться пройти країз си-стему збору нових талан-тів (нінй такі вимоги ставлять-ся лише в 14 з 25 олімпій-ських видів).

Але як бути тим дівча-ми — приблизно від 30 до 40, — яких з різних при-чин поки що немає атлетів світового класу? Як бути з визнаним статусом всесвіт-ньої і відірваності ігор?

Зберігти лююсю мірою універсальність можна буде

у разі реалізації пропози-ції, з якою виступила Асо-ціація національних олім-пійських комітетів країн Європи. Як повідомив ін-формаційному агентству Ре-йтер президент комітету єв-ропейських НОК бельгій-цек Ротг, «ми розуміємо це так, що в таких умовах неможливо запропонувати відношені країн не зможуть послати на літні Олімпіади жодного спортс-мена. Тому пропонуємо ав-тенті для них правило «дві картки». Це означає, що такі НОК матимуть ус-е ж можливість направити про-двох атлетів на Олімпіаду. Ми хочемо проявити солід-арність з цими НОК, тому що кваліфікаційні старти не порушувати графіка. «На-приклад, — пояснює Ротг, — легкоатлет, який про-бав 10,000 метрів за 32 дитинуть до встановленого

10-тисячного ліміту. Однак, він не став пояснювати, як це буде достатньо, ос-кільки сама Асоціація не ро-зробила щеї деталі цього плану. Проте, відповідно до цих намерів, відбірати-муться найперспективніші спортсмени, які не про-йшли олімпійської кваліфі-кації, котрим відведуть пев-ні кошти на те, щоб їхні НОК могли створити їм не-обхідні умови для набуття хорошої спортивної форми.

Президент Асоціації осо-бливо підкреслив, що від-бір таких кандидатів про-водиться тільки з тих видів спорту, в яких чиясь ливна слабкість не познача-ється на промені змагань, не порушувати графіка. «На-приклад, — пояснює Ротг, — легкоатлет, який про-бав 10,000 метрів за 32 дитинуть до встановленого

бітине на самості, що не можна вважати нормаль-ним. Однак якщо мово їде про спринтера, який пробі-в 100-метрівку за 13 се-кунд, то він фінішує лише через 3 секунди після по-ремювання».

Ротг вважає, що Винова-ва рада МОК прийде до рі-шення підтримати ініціат-иву Асоціації. Увнесений він і в тому, що сам МОК (членом якого є Ротг) пого-диться з таким нововведен-ням або на сесії в Лондоні в червні, або в Мозабі-Капо-у вересні.

За словами Ротга, такі ж принципи — обмеження кількості учасників і введен-ня системи «двох картки» — можуть застосовувати-ся по відношенню до зимових Олімпіад. Щоправда, там пи-танья ще не стоїть так гост-ро, як щодо літніх ігор.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДАКТОР: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олек-сандр БІЛІК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕНСКИЙ, о-глядч, зведуючий відділ культури; Борис РЕДКОПІС, заступник головного редактора; Анатолій СКОКОП, редактор відділу міжнародних стосунків.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-46; 441-89-46; телефакс — 224-77-84; відбір-ковий — 441-89-44, 441-89-24, 441-89-44.
© Любопитство з читачами — тільки на сторінках газети.

Р. Редакція не завжди поділяє погляди авторів публікацій.
© За точністю викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й релігійних і державних святкових днів).
Індекс 69955.
Загальні умови 727 662.
Найвищий друку видання: «Просвіта» Українська, 325047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зм. 0310105.